חידה שבועית לקוראי 'אכסוף' - ת'הא ש'נת ז'עלטנע פ'לאות

מידי שבוע הגרלה מיוחדת בין כל המשיבים

חידה שבועית ב' - פר' תולדות

מתוך המצגת החדשה 'פלאי התורה הלכות חנוכה' נושאת פרסים

איך ייתכן, כמה אופנים, שיש לאדם את כל ל"ו הנרות הנדרשים להדלקת נרות חנוכה למהדרין מן המהדרין, ואף על פי כן - אנו מורים לו שלא להדר ולהיות 'מוסיף והולך' במניין הנרות, אלא עליו להדליק בכל לילה מימי החנוכה רק 'נר אחד' בלבד?

מקורות לתשובה: שו"ע או"ח סימן תרע"ת, משנה ברורה סימן תרע"א סק"ו

* תשובות לחידה השבועית בכתב ברור וקריא, ניתן לשלוח לפקס - 15388556981

או למייל מערכת 'אכסוף' A0393001@gmail.com

* בין כל המשיבים נכון, יוגרל מצגת פלאי התורה א' - חידות נדירות במרחבי הש"ס והפוסקים, בשילוב חידות מגדולי ישראל, וסיפורים משובבי לב ונפש וארחות חיים.

הזוכים בהגרלה לפר' חיי שרה ע"ס 50 ש"ח: הרב צבי פדר - קהילת סערט ויזניץ. הרב פרץ פנחס גרבר - קהילת ויזניץ

תשובה לחידה מפרשת חיי שרה

איך ייתכן שאדם בונה בימות החול מנורה מהודרת לחנוכה, מזהב או מכסף ששייכים לו, ואף על פי כן - בעצם בנייתה הוא עובר על איסור דאורייתא?

תשובה: מדובר באדם שבנה מנורה בעלת שבעה קנים, בדומה למנורה שהייתה בבית המקדש. במעשה זה הוא עובר על איסור הלאו של "**לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי**" - התורה אוסרת על אדם ליצור כלים בתבנית מדויקת של הכלים המשמשים לפני הקדוש ברוך הוא. כפי שמובא בגמרא (ראש השנה כ"ד ע"א, מנחות כ"ח ע"ב, עבודה זרה מ"ג ע"א): "לא יעשה אדם 'בית' תבנית היכל. **מנורה** כנגד **מנורה**. ושל שבעה לא יעשה אפילו של שאר מיני מתכות" (כלומר: גם אם עושה מנורה ממתכת פשוטה ולא מזהב כמו במקדש - עדיין עובר באיסור). [**ויש לציין - שהתוספות (בר"ה ובמנחות שם) כותבים**, שמנורה של שבעה קנים אסור לעשות אפילו בלא גביעים, כפתורים ופרחים, וכך נפסק להלכה בשולחן ערוך (יו"ד סימן קמ"א סעיף ח'). **הש"ך (שם ס"ק ל"ו) מסביר את הטעם**: כיוון שבדיעבד מנורת המקדש כשרה גם ללא גביעים, כפתורים, ופרחים, הרי שגם מנורה כזו נחשבת תבנית המקדש. ומאותו טעם - גם אם עשה את המנורה בגובה של פחות מ-י"ח טפחים (בשונה ממנורת המקדש שהייתה גבוהה י"ח טפחים), עדיין עובר על איסור 'לא תעשון איתי', כיוון שהגובה אינו מעכב בדיעבד].

◆ **איך מהתשובה לחידה הנ"ל, יש תירוץ גאוני ומבריק לקושיה שמסעירה את עולם הלומדים כבר מאות שנים - הלא היא 'קושיית הבית יוסף' המפורסמת** (אורח חיים, סימן תר"ע): **מדוע אנו מדליקים נרות חנוכה במשך שמונה ימים? הרי ביום הראשון כלל לא היה נס. פח השמן הטהור שמצאו בבית המקדש הכיל כמות שהספיקה בדרך הטבע להדלקה של יום אחד. ואם כן, הנס התרחש רק שבעה ימים - אז על מה אנו מדליקים ביום הראשון?**

תשובה: חז"ל היו **מחוייבים** להוסיף עוד יום אחד לחג! משום שאם היו קובעים את ימי החנוכה **לשבעה ימים בלבד**, היו ישראל עושים לעצמם מנורה של **שבעה קנים** (כדי להדליק בה בכל ימי החג). במצב כזה, המונים היו נכשלים ועוברים על איסור דאורייתא של '**לא תעשון איתי**', שהרי כפי שלמדנו - אסור באיסור חמור לעשות מנורה בתבנית מנורת המקדש! לכן, כדי להציל את ישראל מאיסור תורה, **הוסיפו חז"ל יום אחד לימי ההודאה**! מתוך כך, אנו עושים כיום מנורה של **שמונה קנים**, שאינה דומה למנורת המקדש, ומותרת לכתחילה ללא כל חשש! (מקורות: ברית משה על הסמ"ג הלכות חנוכה, שו"ת שואל ומשיב מהדו"ק ח"ג סימן ע"א ד"ה והנה מצאתי, ליקוטי חבר בן חיים ח"א על הטור סימן תר"ע, משנת ישעיה - חנוכה ענף ט"ו אות ז').

התירוץ החביב ביותר על פוסק הדור!

בספר 'טעמא דקרא' על התורה (מאמרי חנוכה) **ובספר 'חשוקי חמד'** (ראש השנה כ"ד) **מובא גילוי מרתק**: מרן פוסק הדור, הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל, התבטא ואמר **שמתוך אלפי התירוצים שנאמרו על קושיית הבית יוסף - זהו התירוץ החביב והמקובל עליו ביותר!** ההבנה המופלאה הזו - שחז"ל הוסיפו יום לימי החג אך ורק כדי להגן ולמנוע מכלל ישראל להיכשל באיסור דאורייתא בעת עשיית המנורה - היא פנינה אמיתית ששבתה את ליבו של פוסק הדור.



להזמנת מבחר תוכניות 'פלאי התורה' מרתקות על כל מרחבי הש"ס, ארבעת חלקי השולחן ערוך ונושאי כליהם, תנ"ך ועוד. כמו כן, ניתן להזמין את מבחר המצגות של 'פלאי התורה', כולל המצגת החדשה בהלכות חנוכה, וכן מבחר דרשות, זיצים והתוועדויות, ושבתות התעלות מרוממות, מאת המשפיע הרה"ג ר' דוד נתנאל שוואדרון שליט"א.

לפרטים ולהזמנות:
052-7156981